

Asia: VN/15881/2025

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi (SOVA) potentiaalisista talousvyöhykkeen merituulivoima-alueista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen uusiutuvat ry (ent. Suomen Tuulivoimayhdistys ry) kiittää mahdollisuudesta lausua talousvyöhykkeen alustavista merituulivoima-alueista.

Fingridin ennusteiden mukaan sähkönkulutus Suomessa kasvaa merkittävästi teollisuuden, liikenteen ja lämmityksen sähköistymisen sekä vetytalouden kehittymisen myötä. Vuoteen 2030 mennessä kulutus voi nousta 120 TWh:iin ja jopa kaksinkertaistua vuoteen 2035 mennessä. Fingridin ennusteiden mukaan sähköntuotannon kaksinkertaistaminen edellyttää tuulivoimatuotannon nelinkertaistamista vuoden 2025 tasoista. Tämän kehityksen tueksi tarvitaan myös merituulivoimaa, joka tuottaa sähköä maatuulivoimaa tasaisemmin.

Nyt lausunnoilla olevaan SOVAan valitut alustavat alueet ovat keskeisiä suomalaisen merituulivoima-alan käynnistymiselle. Kaikissa niissä ei kuitenkaan ole riittävästi huomioitu taloudellista toteutettavuutta eikä nykYTEknologian rajoitteita. Kun tavoitteena on toteuttaa hankkeita 2030-luvulla, hankealueen vedensyvyydellä on olennainen merkitys hankkeen toteuttamiskelpoisuuteen. NykYTEknologialla optimaalinen vedensyvyys on noin 20 metriä ja mitä syvemmälle mennään, sen kalliimpaa toteuttaminen on. Käytännössä nyt kilpailutettavien alueiden olisi hyvä olla 20-50 m syvyisiä. Tätä syvemmälle on hyvin kallista ja teknisesti haastavaa rakentaa merituulivoimaa. On tärkeää, että Energiaviraston kilpailutettavaksi valikoituu myös lisää alueita, joilla rakentaminen on aidosti mahdollista ja eritoten taloudellisesti kannattavaa nykyisin keinoin. Syvempiä alueita voidaan tarkastella myöhemmin tulevaisuudessa.

Lisäksi toivomme, että alueiden valinnassa huomioidaan hankealueiden riittävä koko. Kannattavan merituulivoimahankkeen toteuttaminen edellyttää noin 300 km² kokoisen alueen, jotta esimerkiksi 1300 MW:n toteutettava hankekoko ja 5 MW/km² tavoite ovat saavutettavissa. Nykyiset alueet eivät tätä tavoitetta vielä täytä. Riittävän suuret alueet mahdollistavat joustavamman suunnittelun ja alentavat suhteellisia sähkönsiirtokustannuksia. Lähtökohtana tulisikin olla, että hankealueesta on

mahdollista rajata alueita pois suunnittelun aikana esille nousevien seikkojen myötä ilman, että hankekoko tai suunniteltu investointi kärsivät siitä.

On myös tärkeää huomioida, että kilpailutettava alue ei todennäköisesti ole kokonaisuudessaan soveltuva merituulivoimalle. Esimerkiksi luontoarvoihin, merenkulkuun ja pohjaolosuhteisiin liittyviä rajoituksia voi ilmetä hankekehityksen aikana ja tyypillisesti toteutettava hankealue pienenee alkuperäisestä.

Voimaloiden käyttöikä kasvaa edelleen ollen tällä hetkellä 30–35 vuotta ja lähitulevaisuudessa jopa yli 40 vuotta. Investoinnin näkökulmasta on välttämätöntä, että alue on käytettävissä suunnittelun ja rakentamisen, tuotannon ja purun ajan. Näin ollen käyttöoikeus alueeseen tarvitaan vähintään 50 vuodeksi. Ajanjakson lyhentäminen heikentää suoraan hankkeen kannattavuutta.

Vaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella suunnitelman haitallisia vaikutuksia aluevesien merituulivoimahankkeisiin.

Ymmärrämme tarpeen sovittaa merituulivoima yhteen muiden merellisten arvojen ja käyttötarkoitusten kanssa. SOVA-menettely on kuitenkin liian varhainen vaihe rajata merituulivoima-alueet esitetyn kokoisiksi. Hankekehityksen aikana, esimerkiksi YVA-menettelyssä sekä pohjatutkimusten yhteydessä, kertyy tarpeellista tietoa merituulivoimahankkeen vaikutuksista niin luontoarvoihin kuin muihin ihmistoimintoihin sekä keinoista niiden lieventämiseksi. Vesilupaprosessissa hanke yhteensovitetään selvitysten ja viranomaislausuntojen pohjalta esimerkiksi merenkulun edellytysten kanssa. Merituulivoiman ympäristövaikutukset tulevat kattavasti arvioituiksi SOVA:n, YVA:n ja lupamenettelyiden aikana.

Merituulivoimarakentamisen käynnistäminen Suomessa on välttämätöntä vihreän siirtymän, energiaturvallisuuden ja teollisuuden kilpailukyvyn kannalta. Samalla myös YVA:ssa ja useissa luissa huomioidaan luontoarvot kattavasti ja varmistetaan, että toteutus on ympäristön ja luonnon kannalta kestävä. Nyt on tärkeää edetä määrätietoisesti ja teknistaloudellisesti realistisin askelin, huomioida nyt myös hankkeiden taloudelliset reunaehdot ja jättää tilaa alueiden tarkentumiselle yksityiskohtaisten ympäristöselvitysten pohjalta.

Villikari Veera
Suomen uusiutuvat ry